

СТАНОВИЩЕ

за участието на гл. ас. д-р Алексей Владимиров Пампоров по обявен конкурс за академична длъжност „доцент” от Професионално направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата”, шифър 05 11 01, за нуждите на секция „Общество на знанието: наука, образование и иновации”, обявен от ИИОЗ в ДВ. бр. 3/10.01.2014 г.

от доц. д-р Мариана Драганова,
Институт за изследване на обществата и знанието при БАН

1. Общо описание на представените материали

В конкурса гл. ас. д-р Алексей Пампоров е единствен кандидат. Той е магистър по културология от СУ „Св. Климент Охридски”. Започва научната си кариера в Центъра за изследване на населението при БАН (2002-2003), след което постъпва в Института по социология при БАН, където през 2005 г. защитава докторска степен по социология. Понастоящем работи в правоприемния му институт – ИИОЗ, като едновременно с това от 2007 г. е в трудово-правни отношения и с Институт Отворено общество, София. Владее 4 чужди езици, между които и ромски, което е важно предимство за изследователските му интереси.

В конкурса А. Пампоров участва общо с **24** публикации, всички в професионалното направление “Социология, антропология и науки за културата”, от които **1** монография на български език, **11** статии на български език, **11** статии на английски език и **1** статия на френски език, които са близо една трета от общата научна и научно-публицистична продукция на кандидата. Всички публикации, с които участва в конкурса, са самостоятелни.

Владее 4 чужди езици, между които и ромски, което е важно предимство за изследователските му интереси.

Представените документи, напълно отговарят на всички изисквания за конкурса по ЗРАС и са представени изключително прецизно.

2. Обща характеристика на научната и научно-приложната дейност

Научните интереси и публикациите на Алексей Пампоров са главно в научните полета на етносоциологията, демографията, социологията на семейството, социалната психология и др. Открояват се сериозният му натрупан опит и компетенции в изработване на методология и инструментариум за емпирични социологически изследвания (ЕСИ), в организацията, ръководството, контрола и анализите на данните

от тях; в изготвяне на експертни демографски и социални анализи. Това е доказателство за умело съчетаване на научно-теоретичната и научно-приложната дейност на кандидата. От приложените публикации се вижда професионалната интерпретация и анализ на статистически и социологически (количествени и качествени) данни. Владенето и използването на софтуер за анализ на качествени данни в публикациите му придава задълбоченост и високо качество на същите.

Като цяло от професионалната му биография и общия брой публикации е видно солидната му научна продукция в гореизброените научни полета – с приоритетно изследване на ромския етнос.

3. Учебна дейност

Кандидатът има значим преподавателски опит в няколко български университета. В НБУ и ЮЗУ е водил лекционни курсове по „Структури на ромското всекидневие”, а понастоящем преподава две дисциплини в СУ „Св. Климент Охридски” - „Социология на семейството” и „История и всекидневна култура на ромите в България”. Освен това е експерт и член на експертни съвети в национален (Областен съвет за Областен съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси, обл. София-град, Български Хелзински Комитет) и международен мащаб (Международният център за изследване на малцинствата и културните взаимодействия и 7 РП на ЕК).

4. Научни постижения

От публикациите на А. Пампоров и самооценката за научните му приноси може да се обобщи, че кандидатът има реални научно-теоретични и научно-приложни постижения. Първите се конкретизират в методологически и теоретични изводи в областта на методологията на социологическите емпирични изследвания и моделиране на отделни социални характеристики-индикатори, в адаптирането и прилагането на чужди изследователски методи (предимно за анализ на качествени данни) в теренни изследвания в България, в извеждането на понятия и социални конструкти, характеризиращи проучвани субекти или феномени и др. В този контекст безспорно най-голяма тежест при оценката на научната продукция на А. Пампоров в конкурса има представената монография *Социални дистанции и етнически стереотипи за малцинствата в България* (2009 г.), в която авторът е извел най-важните, според него,

социални дистанции и етнически стереотипи към етническите малцинства. В един самостоеен анализ, използвайки модерни методи за анализ, се акцентира на три типа социални дистанции към етнически и национални групи – пространствени, образователни и трудови. В критичен план обосновава ограничеността на използвани досега методи за измерване на стереотипите и предлага по-гъвкава методология, отчитаща характеристики на начина на живот на малцинствата, който, според него, е основен обект на изграждане на стереотипи у нас.

Друг методологически принос е предложената от кандидата методология за преброяване на ромското население, която при верифициране може да има голям политически, икономически и социален ефект за управлението в страната и социалното включване на етническите малцинства в обществото.

Ценен е научният резултат от проведени социологически и антропологични изследвания, в които А. Пампоров аргументирано извежда важността в познаването на субгруповата идентичност на малцинствените групи като важен фактор при формирането на диференцирани политики за тяхната социална интеграция.

Сред научно-приложните приноси на кандидата се открояват резултатите и изводите от многобройните ЕСИ, които е провел сам или в които е участвал и в които са формулирани идеи и препоръки за управленски политики най-вече в областта на интеграцията на малцинствата и бежанците у нас, демографските проблеми, ролята и трансформациите в моделите на семейството и др.

Доказателство за научните постижения на кандидата е наградата „Професор Марин Дринов” на БАН за млади учени, с която е удостоен през 2008 г.

5. Принос на кандидата в колективни публикации

Кандидатът има публикации в съавторство, но той не участва с тях в конкурса.

6. Отражение на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранна литература

Алексей Пампоров е посочил данни за 73 цитирания на публикациите, с които участва в конкурса. 16 от тях са в публикации на чуждестранни автори, няколко - в международни авторски колективи. Останалите цитирания са в публикации на български автори, публикувани на български и английски език.

7. Критични бележки по представените трудове

Препоръки може да се отправят не толкова към съдържанието на публикациите, колкото до уменията на автора да защити и прокара своите идеи, аргументи, анализи и формулирани за политики тези, защото тематиката, в която най-задълбочено работи (ромското малцинство), е най-чувствителна и оскъдна откъм продуктивни политики/механизми/мерки за преодоляване на всички научно изследвани и аргументирани проблеми за състоянието на този етнос. Фактът, че няма особено голям напредък в прилагане на публичните политики - респ. към това малцинство, говори за слаба или прекъсната връзка между наука-приложение-резултати/ефекти. Например, така разработената и предложена от автора методология за преброяване на ромското население би трябвало да получи по-широка публичност и обсъждане с цел постигане на приложен ефект.

Проведените конкретни изследвания и изводи за неравностойното участие на малцинствата у нас на трудовия пазар също би трябвало да послужат за основа при осъвременяване на трудовото законодателство и прилежащите му политики.

Същата бележка може да се отправи и по отношение на другите проблемни области, в които са представени публикации – социално-демографски проблеми (семейни модели, брак, раждаемост, миграция), проблемът с бежанците – все чувствителни социални и политически сфери за които трудно се намират адекватни политики и са трудно управляеми от държавните институции. Експертният капацитет на А. Пампоров би могъл да се насочи и използва по-пълноценно именно в тази сфера (на правенето на реални социални политики). Това зависи и от него самия.

Някои от факторните анализи, използвани при провеждане на ЕСИ, разкриващи зависимости между различни индикатори, са по-скоро социологически изводи и препоръки, отколкото теоретични приноси (вж. приноси 1.2 и 1.4). Същото се отнася и до формулирания от кандидата научно-приложен принос 4, в който „изследваните закономерности в учебните програми на студентите по социология” са наистина само „формулирани изводи и препоръки за кодификацията на социологията...”, а реален приложен принос би бил да се изготви методическо помагало или друг инструмент за обучение.

8. Лични впечатления за кандидата

Познавам Алексей Пампоров като колега от Института по социология при БАН, понастоящем ИИОЗ. Без да съм имала възможност да работя съвместно с него

впечатленията ми са за колега със задълбочени интереси и отдаденост на научната работа, с висок професионализъм и отговорност на учен. Винаги, когато съм търсила информация или консултация по проблеми от неговата компетентност, той е бил отзивчив и полезен.

9. Заключение

Основавайки са на направения анализ на научната продукция на кандидата **убедено препоръчвам** на членовете на Научното жури, както и на Научния съвет на ИИОЗ да присъди академичната длъжност „доцент“ на гл. ас. д-р **Алексей Пампоров**.

Член на научното жури:

Доц. д-р Мариана Драганова

21.05.2014 г.
София